

Strategisk plan för utveckling av Besöksnäringen i Norra Bohuslän

Innehållsförteckning

FÖRORD	1
INLEDNING/VISION	2
REGERINGEN GER TURISTPOLITIKEN ETT TYDLIGT NÄRINGSPERSPEKTIV	3
Politikens omfattning	3
Politikens inriktning	3
DEN REGIONALA TURISTPOLITIKEN	4
TURISTPOLITIK I NORRA BOHUSLÄN	5
KOMMUNERNAS ROLL OCH ANSVAR AVSEENDE BESÖKSNÄRINGEN	6
Grundsservice	6
Infrastruktur	6
Planering	6
Utveckling	6
Information/befolkning	6
Samverkan och arbetsmodell	6
INRIKTNING FÖR BESÖKSNÄRINGENS UTVECKLING I NORRA BOHUSLÄN	7
Kvalité och mångfald	7
Hållbar utveckling	8
Prioritera varumärket Bohuslän och gemensamheten i Norra Bohuslän	9
Besöksnäring hela året	9
Delårsboendet - en resurs	10
Värdskap	11
BESLUTSORDNING I KOMMUNERNA	11
UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING	11

Förord

Kommunerna i Norra Bohuslän lyfte i det Regionala Tillväxt Programmet (RTP) fram besöksnäringen som en av de viktigaste tillväxtfaktorerna i Norra Bohuslän.

De tillväxtmål som formulerades var bl.a. baserade på de utredningar som har genomförts i Bohuslän gällande turismens omsättningsfaktorer, som är av betydande storlek.

Det finns en stor outnyttjad potential i Norra Bohuslän under höst, vinter och vår som kräver gemensamma insatser från både näring, samhälle och ideella krafter.

I de inledande diskussionerna, mellan politiker och tjänstemän inom besöksnäringen framstod det tydligt att det även på kommunal nivå krävdes en fördjupad diskussion om kommunernas roll och uppgifter inom turistpolitiken.

Det krävs en tydlig ansvarsfördelning mellan den kommunala organisationen och näringslivet samt mellan kommunal, regional och nationell nivå.

Detta var starten till en process i styrgruppen för Tillväxtprocesser i Norra Bohuslän som nu har resulterat i detta dokument där kommunerna i Norra Bohuslän har formulerat en gemensam politisk strategi för utvecklingen av besöksnäringen.

Dokumentet skall ge en tydlig bild av kommunernas roll och ambitioner avseende utvecklingen av besöksnäringen samt vad det innebär för den kommunala organisationen.

Detta är ett steg i arbetet mot en långsiktig och hållbar utveckling av besöksnäringen, dock ett mycket viktigt steg.

”Ett historiskt dokument” har uttalats om denna strategiska plan.

Processen har förts av ordföranden för styrgruppen för Tillväxtprocesser i Norra Bohuslän år 2005, Erland Lundqvist och Tillväxtsekretariatets processledare Elsie Hellström i samarbete med Arena för Tillväxt, Anders Flanking och Roland Lexén.

Vi ser framemot en fortsatt långsiktig hållbar utvecklingsprocess i dialog med företag och andra intressenter inom besöksnäringen i norra Bohuslän

Norra Bohuslän maj 2006

Erland Lundqvist
Strömstads Kommun

Clas-Åke Sörkvist
Tanums kommun

Rolf Mattsson
Sotenäs kommun

Gunvor Andersson
Munkedals kommun

Sven-Gunnar Gunnarsson
Lysekils kommun

Vision Besöksnäringen Norra Bohuslän

Besöksnäringen är en av de enskilt mest betydelsefulla drivkrafterna för näringslivsutvecklingen i norra Bohuslän.

Norra Bohuslän har en ledande roll för utveckling av besöksnäringen i den samverkande regionen.

Framgångsfaktorer för utvecklingen är kvalitet, mångfald, kunskap, gott värdskap och varierat boende.

Vi bygger/planerar vårt samhälle för de som bor här och dessa kvalitéer attraherar våra besökare.

Vi utvecklar våra kultur- och miljövärden och stärker våra mat- och hantverkstraditioner i samspel med marknadens aktörer

Regeringen ger turistpolitiken ett tydligt näringsperspektiv

Den 15 juni 2005 godkände riksdagen följande mål för turistpolitiken;

Att Sverige ska ha en hög attraktionskraft som turistland och en långsiktig konkurrenskraftig turistnäring som bidrar till hållbar sysselsättning i alla delar av landet.

Regeringen godkände även inriktningen;

Att Näringsfrämjande och Sverige-främjande ska vara utgångspunkten för turistpolitiken.

Turistdelegationens arbetsuppgifter och personal kommer att överföras till Sveriges Rese- och Turistråd samt till Nutek. Turistdelegationen kommer att avvecklas.

Dessa beslut är grundade på regeringens proposition 2004/05:56 "En politik för en långsiktig konkurrenskraftig svensk turistnäring"

Syftet med propositionen är, att tydliggöra mål, utgångspunkter och organisation för turistpolitiken samt skapa en tydligare rollfördelning mellan staten och turistnäringen på området.

Det **näringsfrämjande** perspektivet innebär främjande av utvecklingen av en konkurrenskraftig turistnäring som bidrar till en hållbar tillväxt och ökad sysselsättning i alla delar av landet.

Det **Sverige-främjande** perspektivet omfattar en samordnad och effektiv marknadsföring och marknadsbearbetning av Sverige och dess regioner som resmål/ besöksmål på företrädesvis den internationella marknaden.

Politikens omfattning

Turism definieras som människors aktiviteter när de reser till och vistas på platser utanför sin vanliga omgivning för kortare tid än ett år för fritid, affärer eller andra syften det vill säga förflyttad konsumtion.

Turistnäringen i Sverige definieras som alla företag som levererar varor och tjänster till konsumenterna av turism.

Turistnäringen är en utpräglad småföretagsbransch med stor betydelse för sysselsättningen i många regioner. Turismen utgör ca 2,63 % av Sveriges BNP. Sysselsättningen inom den svenska turistnäringen är ca 126 000 helårsverken.

Enligt turistdelegationens siffror var turistnäringens omsättning 2004 172 miljarder kronor, exportvärdet 48,4 miljarder, hushållens turistkonsumtion i Sverige 83,5 miljarder kronor och affärsresenärernas konsumtion 40,2 miljarder.

Många politikområden påverkar turismens utveckling, t.ex. näringslivspolitik, regional utvecklingspolitik, transport- och infrastrukturpolitik, utbildningspolitik och kulturpolitik.

Politikens inriktning

Den statliga satsningen på turism är betydelsefull både för att öka tillväxten i hela landet och för att öka antalet sysselsättnings-tillfällen.

Citat <http://www.regeringen.se>

Turistminister Ulrica Messing kommenterar till propositionen

- Turistnäringen möter andra frågeställningar och har andra behov än traditionella näringar. Samtidigt vet vi att turismen genererar arbetstillfällen, utveckling av näringslivet, entreprenörskap och service inom andra områden och näringar. I och med att turistnäringen har vuxit har den kommit att spela en viktig roll för tillväxt och utveckling i många regioner.

Turistnäringen är en utpräglad småföretagsbransch med stor betydelse för sysselsättningen i många regioner. Stat och näring har tillsammans utarbetat en gemensam strategi för ökad tillväxt i den svenska rese- och turistindustrin.

(6 april, 2004)

Den regionala turistpolitiken

Turistpolitiken i Västra Götaland grundar sig på "Vision Västra Götaland det goda livet" Visionen ska vara ramen för det regionala utvecklingsarbetet i Västra Götaland och utgå från:

- Hållbar utveckling med dess tre dimensioner: den ekonomiska, sociala och miljömässiga.
- Fyra generella perspektiv: Den gemensamma regionen, jämställdhet, integration och internationalisering.
- Fem fokusområden dit huvuddelen av utvecklingsarbetet inriktas:
 - ⓐ Ett livskraftigt och hållbart näringsliv.
 - ⓑ Ledande i kompetens och kunskapsutveckling.
 - ⓒ Infrastruktur och kommunikationer med hög standard.
 - ⓓ En ledande kulturregion.
 - ⓔ En god hälsa.

Utveckling inom besöksnäringen och turism ingår i fokusområdet - "Ett livskraftigt och hållbart näringsliv med utmaningen

"Västra Götaland är långsiktigt Skandinavians mest besökta, uppskattade och inkomstbringande turismregion"

Västsvenska Turistrådets har Regionala Utvecklings Nämndens uppdrag att främja en fortsatt positiv utveckling av Västra Götaland som turistregion.

Västsvenska Turistrådet skall vara drivande i turistpolitiska frågor och verka för att frågor som av näringen upplevs som hinder för en utveckling sammanställs, analyseras och lyfts fram

"Turistrådets affärsidé är att stimulera företagande och ekonomisk tillväxt. Med hög marknadskunskap ska Turistrådet vara ett stöd för främst exportinriktad verksamhet och företag med utvecklingspotential.

Näringen har ett stort och primärt - marknadsansvar för den volymmässigt domineranta hemmamarknaden. Turistrådet svarar för samordning och bygger plattformen för en gemensam slagkraftig virtuell exponering."

" Vid utarbetandet av underlag för tillväxtprogrammen har Turistrådet prioriterat ett antal tydliga temaområden med stark tillväxtpotential och som har förutsättningar för närings- och kommunsamverkan. De temaområden som Turistrådet prioriterade och presenterade i särskilda programskrivningar under hösten 2003 har konkretiserats och genomförs nu genom delfinansiering via tillväxtprogrammen. Programområdena är:

- Båt & Hav
- Naturturism
- Göta kanal
- Medeltid
- Textil & Design
- Mötesmarknad

Den kunskap som byggs upp och de erfarenheter som görs inom respektive område kommer på sikt hela Västra Götaland till del. Stödjande verksamhet, t.ex. utbildning som genomförs inom något temaområde, kan bli permanent och täcka behov utöver det enskilda¹ projektets."

Det temaområde som berör Norra Bohuslän är Båt och Hav.

¹ Citat ur Västsvenska Turistrådets syn på "Turism och regional utveckling i VG-regionen

Turistpolitik i Norra Bohuslän

Kommunerna i Norra Bohuslän lyfte i det Regionala Tillväxt Programmet (RTP) fram² besöksnäringen som en av de viktigaste tillväxtfaktorerna i Norra Bohuslän.

De tillväxtmål som formulerades var bl.a. baserade på de utredningar som har genomförts i Bohuslän gällande turismens omsättningsfaktorer³.

Gemensamt konstaterade politiker, näringsliv och organisationer att en kraftsamling bör ske för att behålla och utveckla denna näringsgren.

Det finns en stor outnyttjad potential i Norra Bohuslän under höst, vinter och vår som kräver gemensamma insatser från både näring, samhälle och ideella krafter.

I en av de inledande diskussionerna, mellan politiker och tjänstemän inom besöksnäringen framstod det tydligt att det även på kommunal nivå krävdes en fördjupad diskussion om kommunernas roll och uppgifter inom turistpolitiken.

Det krävs en tydlig ansvarsfördelning mellan den kommunala organisationen och näringslivet samt mellan kommunerna, Fyrbodals kommunalförbund och VG-regionen/Västsvenska Turistrådet.

Det krävs även ett ställningstagande avseende fördelning mellan operativ nivå och strategisk nivå samt lokal, delregional, regional och nationell nivå.

Utgångspunkten för en gemensam kommunal strategisk plan är

att besöksnäringen är en viktig del av näringslivet, och detta förhållningssätt skall vara en utgångspunkt för kommunens agerande i olika frågor. (Man betonar dock branschens komplexitet, det är inte en enhetlig bransch utan utgörs av delar av ett stort antal branscher. Företagandet inom turistnäringen/besöksnäringen skiljer sig inte från andra företag. Viktiga frågor för turistnäringen skall integreras i den kommunala näringspolitiken. Detta ligger i linje med regeringens utgångspunkt för den framtida turistpolitiken)

att medverka till att skapa en året runt baserad besöksnäring

att medverka till att skapa en struktur och ett samspel mellan branschens olika aktörer

att tydliggöra de fördelar man kan få genom att fastställa en gemensam politisk strategi för tillväxt

att definiera och tydliggöra den politiska arens ansvar i förhållande till den privata och den ideella sektorn.

De ideella organisationerna spelar en stor roll i både marknadsföring och utbud av aktiviteter för besökande i vårt område.

De områden som lyfts fram, är de områden som den kommunala och delregionala nivån kan påverka och som är till nytta. Det vill säga den kommunala verksamhetens grundläggande betydelse för besöksnäringens utveckling

² I detta dokument kommer vi att använda begreppet besöksnäring istället för turism

³ BOSAM och Turismens utredningsinstitut.

Norra Bohuslän ett turismkluster

Inom regionala utvecklingspolitiken i Västra Götaland har klusterbegreppet en central roll. Där- emot används detta begrepp sällan inom turist- och besöksnäringen. Forskaren Sara Nordin vid European Tourism Research Institute har givit ut en skrift på temat "Kluster och turism". I ett affärsmässigt tänkande ur ett klusterperspektiv blir kommunen och det offentliga rummet en viktig del i att skapa ett kluster.

Citat ur skriften "Kluster och turism";

"Turistens upplevelse kommer att baseras på ett helhetsintryck av den besökta platsen. Den enskilde turistföretagarens potential att lyckas ligger till viss del i andras händer.

Å andra sidan kan ett väl fungerande system av aktörer tillsammans skapa mervärde där ett plus ett blir tre. Aktörerna i systemet är ömsesidigt beroende av varandra och en god insats av en företagare kan leda till framgång för en annan.⁴

"Majoriteten små aktörer i turistsektorn är en förklaring till varför det förefaller svårare att forma mer kvalificerade samverkansformer än i den tillverkande industrin.

Fragmenteringen av näringen är ytterligare ett hinder. Men ensam är oftast inte stark och ett klusterperspektiv ger en ökad förståelse för destinationens utveckling och de länkar och allianser som växer fram mellan aktörer inom turistsektorn⁵

Kommunernas roll och ansvar avseende besöksnäringen

Enligt RTP-programmet NoBo är besöksnäringen en framtidsbransch, aktörerna är många och sammansatt av olika branscher. (se citat ovan)

Besöksnäringens aktörer inom den kommunala förvaltningen är flera, tekniska kontoret, byggnadskontoret, kulturkontoret, kommunledningskontoret, socialkontoret (utskänkningstillstånd, vistelsebegreppet mm.) samt näringslivskontoret.

I de kommunala uppgifterna hör att svara för infrastruktur och basservice, att sköta samordningen mellan aktörerna och att bygga upp kunskap.

Man kan dela in kommunens ansvar och kompetens avseende utveckling och tillväxt inom besöksnäringen i följande rubriker

Grundservice Barnomsorg Individ och familjeomsorg Hemtjänst Räddningstjänst Tillstånd Skola Högre utbildning Kultur och Fritid	Infrastruktur Gator P-platser Allmänna platser Vatten och Avlopp Offentliga toaletter Hamnar Sjöbodrar Badplatser/Strandstädning Kollektivtrafik Fritidsanläggningar	Planering Integrerad kustzons- planering och förvaltning Mark o vatten Markanvändning Campingpolicy Boende Näringsverksamhet Bevarande av t.ex. hus Miljöfrågor Handelscentra Landsbygdsutveckling Gästhamnsplatser Skyltar	Utveckling Kommunerna får genomföra åtgärder för att allmänt främja näringslivet Strategier för hållbar utveckling
			Information/befolkning Kommunal information/upplysning Inflyttning/etableringsservice
			Samverkan och arbetsmodeller Kommunal samverkan Partnerskap och nätverk

⁴ Citat ur "Kluster och turism" av Sara Nordin ingår i ETOURs populärvetenskapliga serie P2004: 19 s10

⁵ Se fotnot 4 samma källa men sid 12

Inriktning för besöksnäringens utveckling i Norra Bohuslän

Styrgruppen har startat sitt arbete med att i första hand formulera och förankra den politiska strategin innan man involverar näringslivet och övriga aktörer inom "branschen" i processen.

Det är viktigt att kommunerna inom en region samordnar, samverkar och samvarierar sina resurser, för att stödja det lokala näringslivet i den hårdnande konkurrensen inom besöksnäringen. De kommunala insatserna skall dock vara baserade på det kommunala uppdraget och ansvaret.

Värdskap och nyttan för kommuninvånaren skall vara kommunernas ledstjärnor i arbetet med att medverka till utveckling och tillväxt inom besöksnäringen.

Näringslivet och kommuninvånarna skall uppleva besöksnäringen som "en riktig och viktig näring" och som leder till framtidstro och skapar lokal stolthet och självförtroende.

■ Kvalité och mångfald

Inriktning för Norra Bohuslän

att besöksnäringen i Norra Bohuslän är baserad på det genuint bohuslänska samt att turister och besökare med olika kulturell och nationell bakgrund möter ett gott värdskap,

att man skapa aktiviteter och boende som anpassas till olika ekonomiska förutsättningar.

att varje aktivitet skall bidra till resmållets ekonomi - övernattningar på orten, lokala guider och lokalt inhandlade varor och tjänster.

att kommuninvånarna skall känna sig delaktiga i att besökarna upplever det goda värdskapet

Inriktning för den kommunala organisationen,

att formulera politiska mål och avsätta resurser som skapar förutsättningar för en hög utbildningsnivå och kompetens inom branschen - besöksnäring och turism.

att i samverkan med andra kommuner och VG-regionen skapa förutsättningar för eftergymnasiala utbildningar inom branschen med sikte på privat och offentlig sektor.

att man vid beslut om tillfälliga utskänkningstillstånd skall väga in evenemangets kvalité så att det främjar en långsiktig hållbar utveckling av besöksnäringen

att man vid planering av nya boendeanläggningar för fritid- och rekreations ändamål skall tillgodose att ett varierat utbud säkras, och att det anpassas till grupper med olika ekonomiska förutsättningar (ungdomar, äldre och barnfamiljer)

att aktivt arbeta för att få till stånd en långsiktig lösning avseende vistelsebegreppet kopplat till vård och omsorg

att vid planering av nya, och utveckling av befintliga gästhamnsanläggningar skapas förutsättningar för en trygg vistelse i hamnen

att sprida en positiv syn till kommuninvånarna på besöksnäringens betydelse för den lokala utvecklingen och sysselsättningen

att utarbeta en gemensam policy avseende kommunernas tillsyn och stöd för utveckling av campingplatser, stugbyar och den rörliga turismen.

att samverka kring utvecklingen av handelscentra som en del av besöksnäringens året runt verksamhet⁶

⁶ Utredningarna "Effekter av en förbättrad europaväg 6 i Norra Bohuslän" och Regional utveckling och attraktionskraft i Norra Bohuslän. Utredningen är utförd Institutet för näringslivsanalys. Internationella Handelshögskolan i Jönköping. Projektägare Tanums kommun

■ Hållbar utveckling

Inriktning för Norra Bohuslän

att besöksnäringen i Norra Bohuslän skall vara baserad på ett ekologiskt tänkande, bevara den biologiska och maritima mångfalden samt unika kulturvärden.

att en hållbar fysisk planering är en grundläggande del av besöksnäringens tillväxt och utveckling

att våra unika kultur och naturvärden på land och i hav och sjö även skall finnas kvar för kommande generationer

att värna kustzonen, så att den är och förblir tillgänglig för kommuninvånare och besökare samt kommande generationer.

att det offentliga rummets estetiska kvaliteter och proportioner, material kulörer och ljusföreling skall ge en positiv upplevelse och välbefinnande

att planera för långsiktig ekonomisk hållbart samhälle ur individ och samhällsperspektiv

att verka för ett öppet landskap, motverka igenväxtningen genom riktade insatser.

Inriktning för den kommunala organisationen,

att i planering och beslut utgå från Agenda 21 dokument och andra lokala, regionala och nationella dokument som är styrande och ledande för en långsiktigt hållbar utveckling

att genomföra en gemensam kartläggning av bebyggelse, hamnar och andra verksamheter längs kustlinjen med avsikt att skapa en bas för en fördjupad integrerad kustzonsplanering

att nå syftet genom att använda planeringsinstrumenten (ÖP, detaljplaner m.fl.) för en medveten utformning och utveckling av den fysiska miljön och det offentliga rummet.

att värdera planeringsinsatser och etableringar utifrån det offentliga, det privata och det individuella perspektivet med fokus på ett hållbart samhälle.

att planera för en kollektivtrafik och infrastruktur som skapar tillgänglighet till och från våra kommuner och kommundelar

att ständigt föra en dialog med regionala och nationella lagstiftare samt beslutande organ vilka utfärdar direktiv som kan påverka den lokala utvecklingen

	Gästnätter Norra Bohuslän						
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	VG 2005
Hotell, stugor och vandrarhem	341 452	346 938	384 504	375 708	360 275	363 748	4 377 000
Camping	1 043 017	996 969	1 106 010	1 212 830	1 046 361	1 037 638	2 912 298
Hotell, Stugor, Vandrarhem och Camping	1 384 469	1 343 907	1 490 514	1 588 538	1 406 636	1 401 386	7 289 298

Norra Bohuslän (Lysekil, Munkedal, Tanum, Sotenäs och Strömstad) har ca 20% av alla gästnätter i VG-regionen 2005. Tittar vi bara på camping är det ca 35% av totala antalet gästnätter i VG-regionen

■ Prioritera varumärket Bohuslän och gemensamheten i Norra Bohuslän

Inriktning för Norra Bohuslän

att lokala och regionala organisationer stärk-
er och utvecklar varumärket Bohuslän, dess
genuina särdrag och historiska kvalitets-
stämpel

att tillvarata det goda samarbetsklimat inom
politiken som har utvecklats i Norra Bohuslän
under den senaste 10-års perioden, som bas
för en gemensam tillväxtstrategi inom be-
söksnäringen

att kommunerna skall framstå som förebild-
er för näring och andra aktörer inom besöks-
näringen avseende samarbete

att samordna och samverka för att nå en ök-
ad tillväxt och sysselsättning året runt

att de gemensamma insatserna i varumärk-
et Bohuslän skall ge "återbäring"

Inriktning för den kommunala orga- nisationen,

att arbeta med bevarandeplaner för intres-
santa miljöer

att genomföra åtgärder för att allmänt främja
näringslivet genom att skapa mötesplatser
för organisationer, myndigheter och närings-
liv

att göra Bohusläns unika och särpräglade
utbud tillgängligt genom god skyltning och
hänvisning dock utan att ge avkall på håll-bar
utveckling och bevarande av känsliga miljöer.

■ Besöksnäring hela året

Inriktning för Norra Bohuslän

att näringslivet och kommuninvånarna upp-
lever besöksnäringen som "en riktig och viktig
näring".

att utveckla insatser som stödjer närings-
livet och andra aktörers möjlighet att bedriva
året runt verksamhet

att utveckla konferens och mötesindustrin

att stödja och utveckla besöksnäring ba-
serad på kompetensutveckling (ex. Stena-
kademi) i Norra Bohuslän

att använda oss av vårt unika läge mellan ut-
vecklingsmotorerna Oslo Göteborg samt när-
heten till Vestfold och Sydnorge

att i samarbete med andra aktörer i regionen
identifiera och utveckla varumärken och ev-
enemang

Ett av landets största turistområden	
Egentlig turism - resor över 10 mil	Turistoms/inv
Bosam+Tvåstad 1,8 x riket	15 703
STRÖMSTAD 5,6 x VG	46 869
TANUM	46 803
SOTENÄS	35 350
MUNKEDAL	12 942
LYSEKIL	23 305
UDDEVALLA	10 646
TROLLHÄTTAN	7 520
VÄNERSBORG	7 182
Västra Götaland	8 361
Riket	8 736

Turistomsättning egentlig turism (resor över 10 mil)		
Turistomsättning eg tur.	På destination i mkr	Andel länet
Bosam+Tvåstad	3116	24%
STRÖMSTAD	533	4%
TANUM	576	5%
SOTENÄS	330	3%
MUNKEDAL	134	1%
LYSEKIL	344	3%
UDDEVALLA	533	4%
TROLLHÄTTAN	400	3%
VÄNERSBORG	266	2%
Västra Götaland	12 724	Andel riket
Riket	78 722	16%

Med 13% (0,2M) av invånarna (1,5M) 24% av den egentliga
turismen i länet Källa Beräkningar AA Turistkonsulter/Leif Aronsson 2006

Inriktning för den kommunala organisationen,

att på ett kvalitativt och trovärdigt sätt presentera effekter av besöksnäringen

att inom det regionala utvecklingsarbetet inspirera och initiera till förändrade kapitalförsörjningssystem, som stöder nya och gamla företag med fokus på solo och mikro företag inom besöksnäring och turism.

att politiskt ställa krav på och aktivt arbeta för nya synsätt och regelsystem gällande fysisk planering

att vara aktiv i marknadsföringen av området som en region med goda resurser för konferenser, utbildningar och symposier

att i samverkan med högskolor och universitet arbeta för att utveckla platsförlagd utbildning

att utveckla samarbetet med Östfolds fylkeskommun kring en gränsregional besöksregion genom att utveckla funktionella regioner via Gränskommittén och Fyrbodals Kommunalförbund

att i dialog med Västsvenska Turistrådet tydliggöra och konkretisera den kommunala och regionala rollen

att utveckla ett dynamiskt "besöksnäringsskluster" i Norra Bohuslän

■ Delårsboendet -En resurs

Inriktning för Norra Bohuslän

att tillvarata den resurs som våra delårsboende kommuninvånare kan utgöra i den lokala utvecklingsprocessen

att ge vår delårsboende information om den verksamhet och det utbud som våra kommuner och vår region kan erbjuda året runt.

att skapa nyfikenhet för vårt lokalsamhälle och dess livscykel på årsbasis

att omvandlingen av helårshus till fritidshus stoppas upp och förändras till ett delårsboende/helårsboende

att våra "släckta" samhällen vintertid blir mer "upptända"

att delårsboende skall ligga till grund för nationella stöd och överföringar avseende t.ex. VA- utbyggnader och motsvarande infrastruktur satsningar som krävs för att uppfylla nationell lagstiftning i kommuner

Strömstad 2005 inkl gränshandel 387 000/inv Totalt 4,5 mdr på 11 500 inv

Största turismen i landet per inv

Turistoms/inv

Strömstad med sommartur och gränsh	390 000
Malung med vintersportturismen	180 000
Åre med vintersportturismen	125 000
Falkenberg med Gåkås i Ullared	80 000
Öland med sin sommarturism	60 000
Tanum med sin sommarturism	50 000
Rättvik med Claes Ohlson	50 000

Jämförelse med Las Vegas

Nevada TO 170 mdr SEK 2,4 M inv.	70 000
Clark Country TO 140 mdr 1,7 M inv.	80 000
City of Las Vegas TO 120 mdr 0,5M inv.	225 000

Källa Beräkningar AA Turistkonsulter/Leif Aronsson 2006

Inriktning för den kommunala organisationen,

att via planinstrumenten skapa levande samhällen/ kommuner året runt

att rikta allmän kommunal information och upplysning även till delårsboende

att rikta speciell information till nya delårsboende för att förmedla lokal kultur och rådande lagstiftning för att förebygga oklarheter

att aktivt delta i nätverksarbete såsom "kustkommun nätverket" och andra motsvarande nätverk för "turistkommunerna"

■ **Värdskap**

Inriktning för Norra Bohuslän

att förmedla till kommuninvånare och serviceföretag att våra besökare är viktiga för näringslivet och den ekonomiska utvecklingen i våra kommuner

att ett gott värdskap är en god investering då många besökare kommer på grund av att någon har rekommenderat platsen/ hotell- et/ restaurangen

att infrastrukturen fungerar för olika typer av besökare (båtfolk, bilturister, konferensdeltagare, ungdomar, barn)

att information och aktiviteter finns tillgängliga även för olika grupper av handikappade

att kommunal information finns tillgänglig på ett eller flera utomnordiska språk

Inriktning för den kommunala organisationen,

att toaletter, parkeringsplatser och annan viktig basservice finns ordnad i "tillräcklig" omfattning

att offentliga badplatser skall "vårstädas", ha tillsyn hela säsongen samt uppfylla goda säkerhetskrav

att den kommunala informationen oavsett område har både kommuninvånaren och besökaren i fokus

att tillsammans med organisationer och "branschen/näringslivet" arbeta för att skapa ett öppet och tillåtande samhälle där både besökare och kommuninvånare känner sig hemma och välkomna

Beslutsordning i kommunerna

Strategin skall kommuniceras med turistorganisationerna under januari till april månad 2006. Därefter skall en slutlig redigering av textmaterialet ske samt layout

Styrgruppen behandlar dokumentet vid mötet den 2 maj, därefter fattas beslut i respektive kommuns fullmäktigeförsamling vid juni sammanträdet 2006. En populärversion av dokumentet skall produceras under 2006.

Uppföljning och utvärdering

En uppföljning av den strategiska planen bör ske dels kommunvis dels gemensamt Norra Bohuslän samt ur ett omvärlds perspektiv.

En uppföljning bör ske halvårsvis. Utgångspunkten för uppföljningen skall vara inriktningsmålen som är beslutade kommunvis och gemensamt Norra Bohuslän ("Inriktning för besöksnäringens utveckling i Norra Bohuslän").

Utvärdering av den strategiska planen bör ske minst en gång per år via egenutvärdering inom de kommunala organisationerna, samt intervjuer/samtal med näringsidkare och ideella aktörer.

Underlaget för uppföljning -och analys skall levereras från respektive kommunchef till Tillväxtsekretariatet för sammanställning och en analys ur ett Norra Bohusläns perspektiv.

Turism och sysselsättning Bosam-området 1996-2004
Egentlig turistomsättning

Belopp i mkr	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2 003	2004
STRÖMSTAD	345	346	349	344	333	407	491	552	533
TANUM	373	374	377	372	360	440	531	597	576
SOTENÄS	214	214	216	213	206	252	304	342	330
MUNKEDAL	86	87	87	86	83	102	123	138	134
LYSEKIL	223	224	225	222	215	263	317	357	344
UDDEVALLA	345	346	349	344	333	407	491	552	533

Källa: Bearbetningar Absolute Advantage utifrån SCB och Bosams turistutredningar

Direkty sysselsättning i årsverken

Årsverken	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2 003	2004
STRÖMSTAD	373	370	359	357	330	387	457	519	480
TANUM	403	401	388	386	357	418	494	562	519
SOTENÄS	231	229	222	221	204	239	283	321	297
MUNKEDAL	93	93	90	90	83	97	114	130	120
LYSEKIL	241	239	232	231	213	250	295	335	310
UDDEVALLA	373	370	359	357	330	387	457	519	480

Källa: Uppräkningar Absolute Advantage utifrån länssnitt VTR/Resurs

Direkt och indirekt sysselsättning i årsverken

Årsverken	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2 003	2004
STRÖMSTAD	559	556	539	536	495	580	685	779	720
TANUM	605	601	583	580	535	627	741	842	778
SOTENÄS	346	344	334	332	306	359	424	482	446
MUNKEDAL	140	139	135	134	124	145	172	195	180
LYSEKIL	361	359	348	346	319	374	442	503	465
UDDEVALLA	559	556	539	536	495	580	685	779	720

Källa: Uppräkningar Absolute Advantage Turistkonsulter

BOHUSLÄN

Sotenäs
kommun

Tanums
kommun

Lysekils
kommun

Munkedals
kommun

Strömstads
Kommun